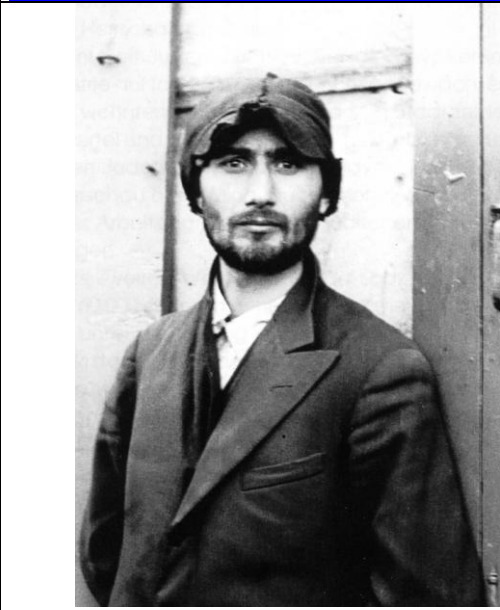

„Tsen brider sajnen mir gewesen“

Vilna´dan gelen 46 yaşındaki bira dağıtıcısı
Slomil

Bir at arabası ile bir atın vardı...Yem ise çok yetersizdi ve soğuk bir kiş günü atın soğuk´tan öldü. At arabasını satmaya mecbur kaldın ve bu bira ticareti´de bitti. Ahırın neden boş olduğunu, çocukların kendi kendilerine tekrar tekrar sorarlar.

30 yaşındaki **Nathan** resmi işsiz

Lodz´daki tutkal fabrikası için kemik ticareti yaparak iş olunca çalışıyor. Bir çok genç kızın sende gözü olmasına rağmen, evli değilsin. Tabii ki bu kızlar senin nasıl yaşadığını öğrendikleri zaman, hiç bir şansın yok....Senin artıkları topladığın mezbahane de kapandı.

Slonim´den gelen 45 yaşındaki Krakau´daki nakliyecisi **Mischa Zelig**

Evvelden büyük parçaları istasyondan aldın ve dağıtım yaptın, bugünlerde küçük nakliye paketlerinin olması bile seni memnun ediyor. Büyük ticari ilişkiler, sokak satıcıları jahudilerle yapılan küçük ticarete dönüştü. Evvelden çok iş olduğundan, sana yardım eden, şimdi ise evde oturan aç annen ve aç iki kız kardeşin sana ne desim?

Lemberg´den gelen 55 yaşındaki metal satıcısı **Dowid**

Kurşun satarak en iyi ticareti yaptın. Bu sıralar kurşun pahalı olduğu için, çok az insan kurşunu kullanıyor. Böylece kurşun ticaret´de geriledi. Diğer bir çok eşyaları satmayı denediysende, gerçek işin olmadığından başaramadın.

Slonim´den gelen 70 yaşındaki kumaş satıcısı **Mojsche**

En iyisi Keten ticareti idi. İnsanlar giyeceklerini kendileri dikiyorlardı. Bugünlerde eski eşyalarını ekseri tamir ettiklerinden, keten´e o kadar ihtiyaç kalmadı. Her şeyden evvel iyi kaliteli olması satışı yaşatıyordu. Eski eşyalarını sende böyle değerlendirdin, sattın. Onlar seni, kışın ısıtmaya, romatizmana ve devamlı öksürüğüne bile yeterli değillerdi.

Normal olarak Mukachevo´dan gelen, 39 yaşındaki **Shimele**

Ne yazık ki kış yaz devamlı yoldasın. Mukachevo´dan Krakau´ya, oradan da Varşova´ya yalız dolusu çoraplarını yollarda taşıyorsun. Taşımakla bu çorapların değeri de artmıyor zaten. Her zaman senin gibi küçük esnaflar, araba ile ticaret yapan büyük esnaflar tarafından itilirler. Aç olduğun zaman, "Bugün yiyecek ne var" diye soracak ailen olmadığı için, şanslısın.

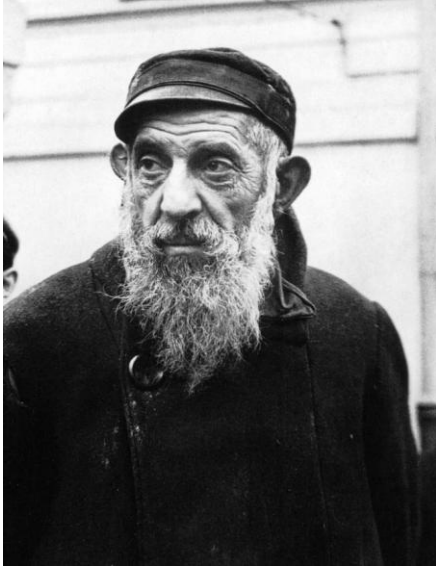
Tarnopol 'dan gelen 60 yaşındaki pancar satıcısı **Abraham**

Pancar ticareti zor bir iş. Aslında bu ticaret için, ağır çuvalları taşımak sadece ham-mallıktır. Sırtın bu işe daha fazla ne kadar dayanabilecek, tamam bu işte bitti. Başta çocuklarını koşturmayı denedin, bu da olmadı, çünkü hepsi bu küçük Tarnopol şehrini terk edip gittiler.

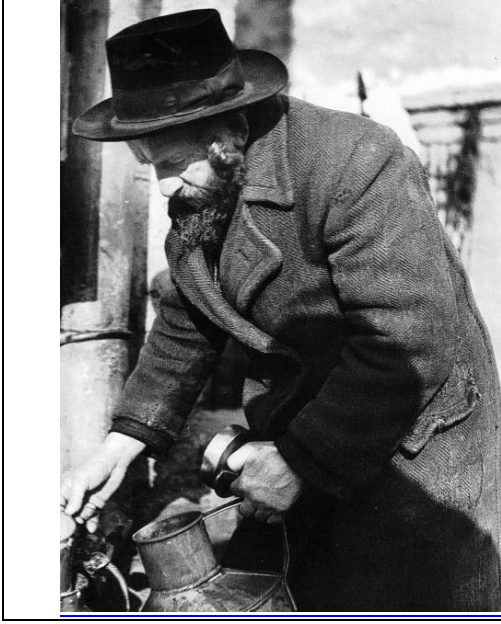
Kisinev 'den gelen 34 yaşındaki ot satıcısı **Jisroel**

Kisinev hayvan pazarında satmak için, oniki yaşında ot toplamaya ve satın almaya başladın. Eşin örgü işleriyle para kazandığı için, evlilikten sonra bu ticaret yeterliydi. Bugünlerde artık el işleri fabrikalar ile rekabet edemez oldular. Ve kızınız olduğundan beri, ot ticareti' nin de anlamı kalmadı.

Varşova 'dan gelen 51 yaşındaki pişirici **Itsik**

Evet, sen pişiriciliği öğrendin, daha doğrusu pastacılığ'ı. İnsanların az geliri olduğundan, pasta ve mamülleri satın alamıyorlar, bir ekmekleri olduğu zaman mutlular. Sen pasta fırınına satmaya mecbur kaldın ve sadece un mamülleri satıcılığına başladın. Karnının guruldamasından ve anının kırışıklığından, yaşlı ve hasta annen bu işin de yetmiyeceğini anladı.

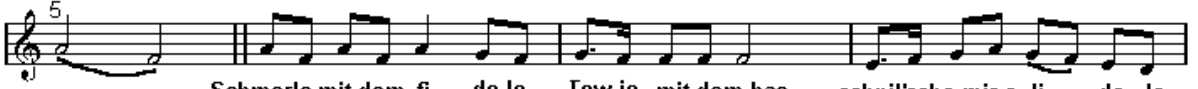
Brody'den gelen 63 yaşındaki Kandil yağı satıcısı **Tewje**

Kandil yağı ticareti yaptığından, sana ışık adam'ı deniyor, daha doğrusu deniyordu, şimdi kişi ya elektrik ışığı kullanıyor veya hiç bir ışığı yok. Bundan dolayı senin de ticari ışığın söndü. Geriye sadece, soğuk'a karşı odanı ısıtmak için eksik olan kömürün yerini tutamayacak, kalın bir manton kaldı. Çok üşüyorsun ve senin ağrı veren öksürüğün ilkbaharda bile iyi olmuyor.

„Tsen Brider sajnen mir gewesen“

□ bri-der saj-nen mir ge-we-sen hob'n mir gehandelt mit□, ejner is von uns gestorb'n, is geblib'n □

Oj! Schmerle mit dem fi- de-le Tew-je mit dem bas, schpil'sche mir a li-----de - le

oi--fn mit-n gas. Oj oj oj oj oj, oj oj oj oj oj! schpil'sche mir a li-----de - le

oi--fn mit-n gas.

Enson kardeş söylüyor:
Sonuncu kardeş olarak ben kaldım, Kandil yağı ticareti yapıyordum, Şimdi hergün ölüyorum, zira yiyecek bir şeyim yok.

Schmerel mit'n fidele, Tewje mit'n bas,
schpil'sche mir a lidele oif'n mit'n gas!

On kardeş beraber idik, ben keten ticareti yapıyordum, biri vefat etti, kaldık dokuz., oy, oy ,oy ....., bana dar sokağın ortasında, Şimele kemani, Tewye de bas gitarı ile, bir parça çalsın.

tsen (10)	lajn (Leinen)	Leinen	= Keten
najn (9)	fracht (Frachtgut)	Frachtgut	= Nakliye eşyası
acht (8)	ribn (Rüben)	Rüben	= Pancar
sibn (7)	gebeks (Gebäck)	Gebäck	= Hamur mamülleri
seks (6)	schtrimpf (Strümpfe)	Strümpfe	= Çorap
finf (5)	bir (Bier)	Bier	= Bira
fir (4)	hej (Heu)	Heu	= Kuru ot, Saman
draj (3)	blaj (Blei)	Blei	= Kurşun
zwej (2)	bejner (Knochen)	Knochen	= Kemik
ejn (1)	licht (Licht)	Licht	= Işık